

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Pierii Valeriani Bellunensis Hieroglyphica, Sive De
Sacris Ægyptiorum Aliarumque Gentium Literis,
Commentariorum Libri LVIII**

Valeriano, Pierio

[Lipsiae] ; Francofurti Ad Moenum, 1678

Deditio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14259

A vero nos coronatos ait Palmographus pro tuto circumseptos munimine: monitiones enim plurimum in orbem circumduci consueverunt.

DEDITIO. CAP. XLV.

Est & deditio signum clypeus, si caput ei summittatur, quod apud Appianum legas, ubi Afranii & Petreii turmae quaedam à Cæsare circumventæ, capita clypeis subjecere deditiois indicio. Alibi scuta supra caput sublata, & hujusmodi junctis umbrionibus progressus oppugnationem ostendit: qualia Romæ passim in columnis & triumphalibus arcubus, aris, clypeisque conspiciuntur.

INITIUM PUGNÆ. CAP. XLVI.

Scuta vero hastis illiis pugnae initium significabant: siquidem moris erat cum primum hostes collatis signis in propinquum ita processissent, ut jamjam pugna esset ineunda, ad concitandos milites uno eodemque tempore sub datum signum scuta percutere hastis, strepitu quam maximo possent excitato: quem morem apud Marcellinum invenias. Eundem morem hunc à Græcis observatum tradit Xenophon, sed ad Equos incitandos fieri solitum. Apud Philostatum etiam, ubi de expiationibus ad Achillis tumulum agitur, legere est, milites qui ad tumulum succederent, post hymnum, quem cecinissent, scuta hastis solitos incutere, quemadmodum in bello fieri solet, cujus hanc sunt verba: *ὡς ἔστ' ἰόντων δὲ τῶ σήματι μὲν ἔ' ὕμνον, αἰσῆς μὲν: ὡς ἔρ' ἐν πολέμῳ, περὶ μέδ' ἔπειτο.*

PLAUSUS. CAP. XLVII.

Quod vero milites initio pugnae facere consueverunt, togati, fabula vel concione, quam spectatum vel auditum venissent, absoluta, scabellorum crepitem faciebant, eo scilicet plausu actoribus gratulati. Hinc apud M. Tullium oratione pro Cælio legas: *Deinde scabella concrepant, auleum tollitur.* Diciturque illud de Caligula apud Suetonium: *Et quondam tres consulares secunda vigilia in palatium accitit, multaq; extrema metuentes super pulpitum collocavit: deinde repente magno tibiarum & scabellorum crepitu, cum palla tunicaque talari profliit, & decantato canticò abiit.*

HONORES. CAP. XLVIII.

Clypeis unde nomen incidi, describere facta pulchra moris fuit, unde qui nihil adhuc strenue in bello gessissent, alba utebantur parma, de quo Virgilius: *Parmæ, inglorius alba.* Donabantur ab Imperatoribus honori militibus, atq; etiam diis, quare sæpius apud Livium legas, argentea clypea templis illata, ac diis dicata. Hic nonnulli vocabulum à sculptura factum voluere, quod in his omnino imagines haberentur, in qua quidem sententia Plinius est: *scutis enim (ait ille) qualibus apud Trojâ Clypei, etymologiam pugnatum est, continebantur imagines, unde & nomen habuerunt clypeorum, non, ut perversa Grammaticorum subtilitas voluit, à cluendo deduci.* Sed quoniam in Grammaticos incidimus, inter clipeum per i, & clipeum per u, differentiam ponit Cornelius Fronto, clipeumque per u, quæ omnino ypsilon Græca est, imaginis esse dicit, per i vero armorum. Apud Virgilium tamen, *Mutemus clypeos* legas, ubi de armis dubio procul intelligendum. Sed & in iis imagines fuisse, Servius attestatur, qui Græcorum in Clypeis Neptunum, in Trajanorum Minervam pictam fuisse dicit. Sed nihil sit horum, quomodo se pro Trojanis venditassent, nisi Trojanorum insignia in clypeis apparuissent? Sedenim alii sunt, qui genus, non scriptioem, differentiam facere putarint: ait enim Labienus, clypeum neutro genere Imaginem significare, virili vero inter arma poni. A quo diversus est Pomponius dubii sermonis libro secundo, ubi Clypeus & Clypeum indistincto genere dici ait, sed litera differre, ut pugnatium per i, Clipeum dicamus, imaginem vero per u, Clupeum, ut etiam ex Cornelio dicebamus. Eam vero differentiam improbat Charisius, qui Clipeus per i, & Clupeus per u, non alia ratione dici asseverat, quâ Maximus & Maximus, Optimus & Optumus, propter communionem i & u literarum. Sane Clypeum utroq; genere pro scuto Virg. posuisse, agnoscit Nonius Marcellus, non minus author: *Ardenes* quippe *Clypeos*, & ita alibi, & nono: *Clypeum superintonat ingens*; Clypeum ingens res casu indubitato legit Nonius, cui Servius assentitur, dum per hoc expressum ait illud Homericum *ἀρδῆσι δὲ πύλῃσι δὲ τῶν*, quod etiam alibi Virgil. expressit: *Sonitum super arma debere.* Sed ut has Grammaticorum altercationes omittamus, quamvis hæc tibi doctissime Nicolae, numquam displicue-